

Tranger Károly hozzászólása:

- Az Állambiztonság Szolgálatok Történeti Levéltárában megtalálható az Édesapám levéltári anyaga, amely 68 oldalból áll. A 48 és 49.sz.iratok tartalmazzák.

Eszerint az amerikai katonai hatóság Cham városában Oberpfalz térségében Bajorországban az amerikai fogságba esett magyar katonakórház teljes egészségügyi személyzetével SZÜKSÉG KÓRHÁZAT állíttatott fel, és az Édesapámra bízta a 450 ágyas kórház vezetését. Ez a német KONCENTRÁCIÓS TÁBOROKBÓL felszabadított leromlott és beteg emberek gyógykezelésére létesült, ahol 5 hónap alatt TÍZEZRÉVEL látták el és gyógyították a betegeket. Kiemelték, hogy öt EMBERSÉGES, DEMOKRATIKUS gondolkodásúnak jellemezték. Mégis a többi 66 oldal az ő meghurcolásáról tanúskodik, holott a hadifogságból hazatérve ezután a budapesti Vöröskeresztes Kórház Röntgen Osztályának vezető főorvosa lett.¹

- A Kórházvonatok Lengyelországon áthaladva számos zsidó gyereket mentettek ki Magyarországra. Ezért vöröskeresztes nővéreket koncentrációs táborokba hurcoltak. Anyámat, mint nővért szerencsére nem, és így ők a fogságban Chamban léptek házasságra. 1939. szeptemberben a közös lengyel-rutén / ruszin / - magyar határon fekvő 4 hágónál a rutén lakosság kenyérrrel és gyümölcscsel várta a lengyeleket. Virágot szórtak eléjük. Ők úgy érezték magukat, mint otthon.(Idézet Lubczyk lengyel nagykövet Emlékezés c. kötetéből.)²

¹ Részletek a lengyel egykori nagykövet G.LUBCZYK és K.LUBCZYK szerzőpár kötetéből. (Címe. EMLÉKEZÉS Lengyel menekültek Magyarországon 1939-1946 Kiadja: Széphalom 2009.X.23-ára I. kötet és 2012.-ben a II-ik.)

Az Előszóban olvasható: *Köszönetet mondunk a magyar testvéreinknek, hogy 1939-ben oly megható kedvességgel fogadták a lengyel menekülteket. Barátságunk 1000 év óta tart. Nagy árat fizettek ezért 1944-ben a magyarok. Sohasem felejtjük el Teleki Pál miniszter elnököt, továbbá idősebb Antall József, Baló Zoltán ezredes, Varga Béla plébános vagy Eszterházy János tetteit. Menekültjeink úgy érezték magukat, mint otthon. A menekültek fogadására az utak mentén kenyérrrel süteménnyel, gyümölcscsel vártak az emberek. Virágot szórtak feléjük, "Éljenek a lengyelek!" hangzott. –*

...Marian Chomranski alezredes adatai szerint 1939-44 között 125 000 lengyel tartózkodott

Magyarországon. 1940 májusáig 75 000 személy nyugatra távozott.

Magyarországon Menekültügyi Hivatalt hoztak létre. Vezetője idősebb Antall József miniszteri tanácsos lett Lengyel partnere Henryk Slawik volt.

Vöröskeresztes nővérek a magyar kórházvonatokon menekítették ki a Gestapo által Lengyelországban üldözötteket és a zsidókat is. Ezért sok nővért koncentrációs táborba hurcoltak el. 1944.március 19-i a Wehrmacht bevonulás után még ekkor is 6000 lengyel katona tartózkodott Magyarországon. Ám magyar részről megtagadták, hogy kiadják az itteni internált katonákat, akiket a III.-ik Birodalom területére kellett volna evakuálni. Minden internáltat ott hadifogoly-táborokba akartak elhelyezni. 4000 lengyel katonát sikerült Utassy ezredesnek kimenteni és csak 2000-et tudtak elszállítani. POLONIA SEMPER FIDELIS. vagyis Lengyelország mindig szabad. Megjegyzés: Fentieket a legilletékesebb és egyben kortárs követ írta meg. Idősebb Antall József nevét vésték fel az Igazak Falára, mint embermentőt.

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. Terjedelme : 68 oldal. Címzettje : jómagam
Dátuma: 2008. Eredeti anyag kibocsájtó szerve: Honvédelmi Miniszter Állandó Igazoló Bizottság Titkársága. Kelt: 1945.október 26-án. Vizsgált személy: Dr. Tranger József orvos őrnagy, aki a hadifogságból hazatért 1945 október elején. Későbbiekben beosztást kapott a budapesti Vöröskeresztes Kórház Röntgen Osztályának vezető főorvosaként. Idézet a 48.sz. irat 2.ik old.-ról: *"Hadifogságba estem az egészségügyi oszloppal Unterschauban a cseh-bajor határ közelében 1945.IV.23-án. Innen az amerikaiak Cham nevű város határában létesített fogolytáborba kísértek. Három nap múlva a városban az amerikai katonai hatóságok szükségkórházat állítottak fel, melynek a vezetését rám, illetve az e.ü. oszloppomra bízták, mely a NÉMET KONCENTRÁCIÓS TÁBOROKBÓL*

- Összhangban az Országgyűlés 41/2012./V.25/ OGY határozatával 2014. október 8-án az én személyes kezdeményezésemre megalkottunk egy Emlékhelyet, amely a Szovjetunióba 1944.telétől kezdődően kényszermunkára elhurcolt 800 000 honfitársunknak állít emléket. Az emléknep NOVEMBER 25-e, ami az elhurcoltak számára létrehozott Gyűjtőtábor megnyitására esik. Létesült Létrejött ott egy Emlékpark Kárpátalján Ruténföld kapujában, Szolván, Munkácstól 50 km-re.

Minden résztvevőt a Konferencia alkalmából egyben felkérem az emléknep méltó megtartására. Köszönöm, hogy meghallgattak !

FELSZABADÍTOTT LEROMLOTT ÉS BETEG EMBEREK GYÓGYKEZELÉSÉRE LÉTESÜLT. Itt dolgoztam teljes elismerés mellett 1945.IX. 10-ig.A kórház ekkor feloszlott,én pedig azonnal jelentkeztem hazaszállításra,mely IX.28-án be is következett. Hadifogságom tartama 1945.IV.23-tól 1945.IX.28-áig."

Majd a [49.sz.](#) iratból idézet:

" Emberséges,demokratikus gondolkodású "

Összegezve: Majd 5 hónapon keresztül működött a szükségkórház, aminek Dr.Tranger József volt a vezetője. Ezalatt TÍZEZRÉVEL láttak el és gyógyítottak betegeket. Tevékenységéért sem a hazatértét követően, sem a rendszerváltás után és 2008-ig nem kapott bármiféle elismerést a kimagasló EMBERMENTŐ munkájáért.